

Ο Ρόλος των Εκπαιδευτικών στην Πρόληψη και Αντιμετώπιση του Φαινομένου
της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Κακοποίησης Ανηλίκων

21 Νοεμβρίου 2014, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO σε συνεργασία
με την Έδρα UNESCO Πανεπιστημίου Λευκωσίας

*Ο ρόλος των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας
στο φαινόμενο της Σεξουαλικής Κακοποίησης
και Εκμετάλλευσης Παιδιών*

Χαρά Ταπανίδου
Πρώτη Λειτουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Ο περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμος του 2014

- Υποχρεώσεις για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- Αρμοδιότητες ΥΚΕ

Υποχρεώσεις όλων των εμπλεκομένων

- Το συμφέρον του παιδιού, στο επίκεντρο διαδικασιών και αποφάσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του (άρθρο 4(2)).
- Η απαγόρευση ή ο τερματισμός εργοδότησης σε καταδικασθέντα σε χώρους, όπου βρίσκονται ή συχνάζουν παιδιά (άρθρο 12(στ) και (ζ))
- Τα αδικήματα δεν διαγράφονται.
- Παράλειψη καταγγελίας ή προώθησης καταγγελίας περίπτωσης παιδιού που εμπλέκεται σε οποιοδήποτε αδίκημα του Νόμου που περιέρχεται σε γνώση οποιουδήποτε, αποτελεί αδίκημα (άρθρο 30).
 - Επιβαρυντική περίπτωση αν το πρόσωπο που παραλείπει να καταγγείλει ή να προωθήσει την καταγγελία ανήκει σε εμπλεκόμενη υπηρεσία (εδάφιο 2)).
- Το επαγγελματικό απόρρητο δεν αποτελεί υπεράσπιση (εδάφιο (3)).

...2. Υποχρεώσεις για όλους τους εμπλεκόμενους

- Καταγγελία από θύμα προς αστυνομικό, ΛΚΥ, ψυχολόγο, ψυχίατρο ή άλλο ιατρό, εκπαιδευτικό, μέλος ΜΚΟ που παρέχει συνδρομή σε θύματα ή μέλος του στενού περιβάλλοντος του θύματος, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη διάπραξη του, αποτελεί ικανή μαρτυρία (άρθρο 21(3))
- Στήριξη παιδιών θυμάτων από εμπλεκόμενες υπηρεσίες με κατάλληλα μέτρα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα (σωματική και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση).
- Κάθε εμπλεκόμενη υπηρεσία διασφαλίζει την άμεση πρόσβαση του θύματος στα δικαιώματα που προβλέπονται στο Νόμο.

...3. Υποχρεώσεις για όλους τους εμπλεκομένους

- Ενημέρωση και εκπαίδευση προσωπικού, που ενδέχεται να έχει ή έχει επαφή με παιδιά σε όλα τα επίπεδα πρόληψης με σκοπό:
 - τη μείωση των κινδύνων διάπραξης του αδικήματος,
 - τον εντοπισμό των θυμάτων και των δυνητικών θυμάτων και
 - την ελαχιστοποίηση υποτροπής των θυτών.

...1. Αρμοδιότητες ΥΚΕ κ.ά.

◉ Δικαίωμα λήψης πληροφοριών (άρθρο 36)

- κατά την πρώτη επαφή
- παρέχουν όλες τις αναγκαίες **πληροφορίες** σε κατανοητή γλώσσα,
- σε παιδί θύμα, ανάλογα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητας, ή/και στον κηδεμόνα του.

...2. Αρμοδιότητες Αστυνομίας/ΥΚΕ κ.ά.

● Πληροφορίες

- υπηρεσίες ή οργανώσεις παροχής προστασίας, φροντίδας, ψυχολογικής στήριξης, νομικών ή άλλων συμβουλών
- είδος υποστήριξης σε σχέση με την ποινική διαδικασία
- που και με ποιο τρόπο μπορεί να υποβάλει καταγγελία εναντίον του δράστη
- τις διαδικασίες που έπονται της καταγγελίας και το ρόλο του ως θύμα στα πλαίσια των διαδικασιών αυτών
- πώς και υπό ποιους όρους μπορεί να λάβει προστασία
- βαθμός και όροι πρόσβασης σε:
 - Νομικές συμβουλές
 - Νομική συνδρομή ή
 - Συμβουλές κάθε άλλου είδους
- προϋποθέσεις δικαιώματος αποζημίωσης
- Εάν κάτοικος άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας, ποιοι ιδιαίτεροι μηχανισμοί είναι διαθέσιμοι για την υπεράσπιση των συμφερόντων του.

...3. Αρμοδιότητες Αστυνομίας/ΥΚΕ κ.ά.

- ◉ Αίτηση έκδοσης διαταγμάτων από αρμόδιους:
 - Προσωρινό διάταγμα αποκλεισμού υπόπτου ή απομάκρυνσης θύματος (άρθρο 33)
 - διάταγμα απομάκρυνσης θύματος (άρθρο 32)
 - διάταγμα αποκλεισμού (άρθρο 34).

...1. Αρμοδιότητες ΥΚΕ

Στήριξη θυμάτων (άρθρο 45).

- ◉ Συντονισμός εμπλεκόμενων υπηρεσιών (ΥΠΥ, Αστυνομία κ.ά.)
- ◉ Στήριξη παιδιού και οικογένειας
 - διασυνδεδετικός ρόλος με άλλες υπηρεσίες
 - ανάληψη γονικών δικαιωμάτων, όπου σκόπιμο
 - προώθηση διαδικασιών νομικής εκπροσώπησης από ΕΠΔΠ.

...2. Αρμοδιότητες ΥΚΕ

- Συντονισμός εμπλεκόμενων υπηρεσιών για συνδρομή, στήριξη και προστασία (άρθρο 31):
 - παιδιού πιθανού θύματος
 - ανεξάρτητα από προθυμία παιδιού να συνεργαστεί σε ποινική διαδικασία
 - όταν η ηλικία αβέβαιη, κατά τεκμήριο θεωρείται παιδί.

...3. Αρμοδιότητες ΥΚΕ

- ◉ Συντονισμός εμπλεκόμενων υπηρεσιών για λήψη προληπτικών μέτρων και μέτρων παρέμβασης (άρθρο 52)
 - Στήριξη παιδιού/οικογένειας (ΥΚΕ)
 - Αξιολόγηση/θεραπεία (ΥΨΥ)
 - Εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων με παιδιά (αρμόδιοι φορείς, εθελοντές, φορείς αθλητισμού, πολιτισμού, ψυχαγωγίας)
 - Ενημέρωση θυτών για προγράμματα (Αστυνομία, Δικαστήριο)

Προοπτικές

- ◉ εμπλοκή πολλών φορέων - συντονισμός
- ◉ πολυθεματική προσέγγιση
- ◉ σαφείς εσωτερικές διαδικασίες κάθε εμπλεκόμενου φορέα
- ◉ εγχειρίδιο διατμηματικών διαδικασιών
- ◉ περιορισμοί σε ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους